



Monumentnummer*: 522938

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82962/85

Woonplaats* Nijmegen
Gemeente* Nijmegen
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Nijmegen
Locatieomschrijving Ten zuiden van de kruising Daalseweg met Daalsedwarsweg

Kadastrale gemeente* Hatert
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 9150

Omschrijving**

1. De AANLEG

Omschrijving

De ROOMS-KATHOLIEKE BEGRAAFPLAATS heeft een nagenoeg rechthoekig grondplan met een door de Daalseweg afgeschuinde noordoostelijke hoek en wordt aan drie zijden omgeven door een muur. Het voorplein ligt aan de zuid-westzijde van de Daalseweg, waar zich de toegangspoort bevindt. Hier zijn geen muren, maar hekwerken tussen gemetselde hekposten op voetmuren. Langs de westelijke muur staan vijf kruiswegstaties opgesteld. Het grondplan heeft als kern een padenkruis, dat is georiënteerd op het westen en waarop zijpaden uitkomen. In het snijpunt staat het begraafplaatskruis, dat bestaat uit een sokkel met bloembak van gebroken wit geglazuurde steen (ca 1930) en een uit 1868 daterend ijzeren kruis met een gietijzeren corpus. Op de voorzijde van het kruis staan de opschriften: "INRI" en "MEMENTO MORI", op de achterzijde: "VEREERD DOOR/ DE BROEDER/ SCHAP DE/ LIEFDERIJKE GEDACHTENIS/ DER/ OVERLEDENEN/ 1868". De rechthoekige grafperken liggen in een regelmatige aanleg van lange met paden doorsneden rijen.

De begraafplaats is hiërarchisch opgezet en verdeeld in vier klassen. Er bevindt zich een priestergraf in de as van de linkerarm van het padenkruis met een hardstenen boomstamkruis op basement uitgevoerd in rustieke vormgeving. Aan de voor- en achterzijde een eenvoudige zerk op roef. Aan het padenkruis liggen de voornaamste grafmonumenten van personen die behoren tot de adel en het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Nijmeegse notabelen, dit zijn de familiegraven van Terwindt, Dobbmann, Van Nispen tot Sevenaer, Van Nispen tot Pannerden, Van der Lans, De Grauwe, Van Rijckevorsel van Kessel en Bahlmann. Verder naar buiten liggen de meer eenvoudig vormgegeven grafmonumenten.

De beplanting van het padenkruis bestaat uit rode beuken. Een aantal zijpaden is omzoomd met naar elkaar toegegroeide taxusbomen of coniferen, zodat portalen zijn ontstaan. Verder bestaat de beplanting uit diverse treurbomen en groen blijvende bomen en planten zoals cipressen, coniferen en klimop. Bijzonder zijn de grote treurbeuken bij het toegangshek.

De grotendeels hardstenen graftekens bestaan aan de hoofdassen veelal uit grafkelders met liggende zerken op roef, tombes en staande monumenten of combinaties hiervan. Ook zijn er enkele grafkapellen. Een deel van de graftekens wordt omgeven door ijzeren hekwerken of hoekposten met kettingen. Een type dat veel voorkomt bestaat onder meer uit een sokkel van gestapelde, met edelweiss getooide rotsblokken, die wordt bekroond door een boomstamkruis met eikenloof en/of een krans of een doek. Een voorbeeld hiervan is het familiegraf Jansen-Goette waarvan de rotssokkel het volgende opschrift draagt: "Ter/Gedachtenis aan/ ALPHONSJE BUHRS/ uit Amsterdam/ geb. 17 sept. 1882/ overl. 22 juni 1885/ Het eerste lijkt dat/ op deze begraafplaats/ werd bijgezet". Het priestergraf heeft het grootste monument van dit type. Een ander bijzonder type dat meer dan eens voorkomt is de treurende, een kruis omarmende vrouwenfiguur. Grafmonumenten van uiteenlopende materialen met kruisen, die zijn voorzien van porseleinen Christuskopjes en/of geëmailleerde ovale fotoportretjes worden vaak aangetroffen in de vakken, die wat verder van het padenkruis liggen verwijderd. De grafmonumenten tonen een keur aan kunsthistorische stijlen zoals neogotiek, neorenaissance, Art Nouveau en Art Deco.

Verspreid over de begraafplaats liggen slachtoffers van het bombardement van 22 februari 1944 en slachtoffers van andere bombardementen en gevechtshandelingen. Naast het priesterkruis bevindt zich een kapelletje boven het graf van vierentwintig kinderen en acht zusters van een kleuterschool, omgekomen bij het bombardement.

Waardering

De AANLEG van de Rooms Katholieke begraafplaats, tot stand gekomen in 1885.

Van algemeen cultuur- en tuinhistorisch belang:

-\tVanwege de funerair-historische en genealogische collectieve waarde van de graftekens;

-\tVanwege het kenmerkende laat negentiende-eeuwse en vroeg twintigste-eeuwse R.K. karakter van de aanleg en de graftekens;

-\tVanwege de esthetische kwaliteit van de grafmonumenten;

-\tVanwege de gevarieerde collectie bomen en heesters deels van hoge ouderdom en/of zeldzaamheid;

-\tAls herinnering aan de slachtoffers van het bombardement van 22 februari 1944 en aan de andere oorlogsslachtoffers die hier liggen begraven.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Begraafplaats en -onderdelen

Functie

Begraafplaats

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument